

Olje- og energidepartementet
Lundberg Heidi
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

ÁŠŠI/SAK
19/3216 - 3

MIN ČUJ./VÁR REF.
19/24725

DIN ČUJ./DERES REF.
19/1187

BEAIVI/DATO
22.10.2019

Uttalelse til høring av forslag om åpning av område for fornybar energi til havs og forslag til forskrift til havenergilova

Vi viser til deres brev datert 2.7.2019.

Olje- og energidepartementet ønsker å åpne to felt for utbygging av havenergi. Dette er Utsira Nord og Sandskallen-Sørøya Nord. I tillegg ber departementet om innspill på Sørilige Nordsjø II. I tillegg bes det om innspill til forskrift til havenergilova. Av de aktuelle områdene vil Sandskallen-Sørøya Nord kunne ha konsekvenser for naturgrunnet for samisk kultur og næringsutøvelse.

Bakgrunn

Ved høring av Strategiske konsekvensutredninger for havvind i 2013 gikk Fiskeridirektoratet strekt imot at Sandskallen-Sørøya Nord skulle åpnes for utbygging av havenergi. Dette var begrunnet med at utbygging av havvind i dette området ville gi meget store negative konsekvenser for fiskerinæringen. I følge Fiskeridirektoratet er området et meget aktivt fiskeriområde for bunntål, snurpenot og snurrevad i fiske etter blant annet torsk, sei, hyse og lodde. Fiskeri- og kystdepartementet frarådet Sandskallen-Sørøya Nord av samme grunner.

I samme høringen gikk også næringsorganisasjoner for fiskere imot at Sandskallen-Sørøya Nord skulle avses til kraftutbygging til havs. Norges Fiskarlag ba om at ingen områder åpnes for utbygging før konsekvensene for fiskerinæringen er bedre utredet. Norges kystfiskarlag krevde at det ikke må tillates vindmølleparker i hav- og kystområder som brukes av fiskeriene. Spesielt den kystnære flåten er avhengig av å kunne benytte de ulike fiskefeltene til ulike årstider, slik at man har tilgang på de forskjellige fiskeslag.

I den pågående høringen så langt har Sørøya/Loppa fiskarlag uttalt seg og stiller seg sterkt imot at Sandskallen-Sørøya Nord åpnes for utbygging. Sørøya/Loppa fiskarlag påpeker at dette er viktige fiskefelt for den lokale kystflåten og frykter at utbygging vil fortrenge fiskerinæringen fra området. Også Fiskarlag Nord vil på det sterkeste fraråde åpning av området Råsa/Sandskallen-Sørøya Nord for fornybar energiproduksjon til havs.

NVE anbefalte ikke Sandskallen-Sørøya Nord i 2013 med bakgrunn i dårlig nettkapasitet. I det foreliggende høringsnotatet viser departementet til Nasjonal ramme for vindkraft, som påpeker at på sikt vil utfordringene med nettkapasitet bli mindre på grunn av økt kraftforbruk og nye linjer. Derfor mener departementet at området nå kan åpnes for utbygging. I tillegg viser departementet til at området ligger nærmere til land enn ander områder lenger sør i Nordsjøen og egner seg derfor til mindre utbygginger eller demonstrasjonsprosjekt.

Naturgrunnlaget for samisk kultur

Innledningsvis viser Sametinget til Lov om fornybar energiproduksjon til havs (havenergi-lova) § 1-5 om vektlegging av samiske interesser:

Ved vedtak i medhold av lova som direkte rører ved samiske interesser, skal det innfor dei rammene som gjeld for den einskilde føresegna leggjast tilbørleg vekt på omsynet til naturgrunnlaget for samisk kultur.

Sametinget viser også til Lov av 26.3.1999 om rett til å delta i fiske og fangst (deltakerlova) § 21, 4. ledd som fastslår at:

Uten hinder av bestemmelser fastsatt i medhold av første ledd har personer som er bosatt i Finnmark, kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord og de områder med sjøsamisk innslag i resten av Troms og Nordland som Kongen fastsetter, rett til å fiske torsk, hyse og sei med konvensjonelle redskaper.

Kunnskap fra Strategiske konsekvensutredninger for havvind med høring i 2013 samt innkomne høringsuttalelse fra den pågående høringen tegner et tydelig bilde at Sandskallen-Sørøya Nord er et viktig fiskefelt for fiskerisamfunn i det nærliggende området. Sametinget mener det er behov for å vektlegge naturgrunnlaget for fiskerinæringen, som har vært bærebjelke for disse små samfunnene i uminnelige tider.

Sametinget mener at dersom Olje- og energidepartementet nå ønsker å gå imot fagmyndighetenes anbefalinger, bør eventuelle konsekvenser for fiskeri utredes ytterligere før en eventuelt vedtak. En slik utredning bør inneholde vurderinger av hva tap av fiskefeltet vil bety for fiskere som er avhengig av ressursen, samt også konsekvensene for tilknyttede arbeidsplasser i mottaksapparat på land.

Når det gjelder nettkapasitet har Sametinget allerede ved innspill til strategisk konsekvensutredning (brev datert 31.1.2011) påpekt at vi ser at forsterking av nettkapasitet og utbygging av nye kraftlinjer har store konsekvenser for naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse. Derfor mener vi at utvikling av havenergi må sees i sammenheng med behovet for utbygging av kraftnett på land for å kunne se å utbyggingenes samlede virkninger på naturgrunnlaget for samisk kultur. Disse vurderingene skal gjøres før man fatter vedtak om åpning av enkeltområder.

Forslag til forskrift

Sametinget registrer at det legges opp til en konsesjonsprosedyre der departementet både fastsetter utredningsprogrammet og avgjør konsesjon. NVE har ansvaret om detaljplanen etter at konsesjonen er gitt.

Sametinget anser at alle faser av beslutningstaking - fastsetting av utredningsprogrammet, konsesjonsvedtak og fastsetting av detaljplan - vil være konsultasjonspliktige, jf. avtale om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget av 11.5.2005.

Anmodning om konsultasjoner

Sametinget viser til vår tidligere uttalelse ved høring av Strategiske konsekvensutredninger for havvind, datert 4.4.2013 der vi anmodet om konsultasjoner før regjeringen bestemmer hvilke områder som åpnes for søknadsbasert behandling.

Sametinget gjentar anmodningen og ber om konsultasjoner med Olje- og energidepartementet etter at høringsperioden er over.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Sten Olav Heahtta
fágajođiheadđji/fagleder

Elina Hakala
ráđđeaddi/rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Olje- og energidepartementet Postboks 8148 Dep. 0033 OSLO